

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 40.

Lýsingaprisur fyri peltreglu: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 1. októbir 1929.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brevasvarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 143.

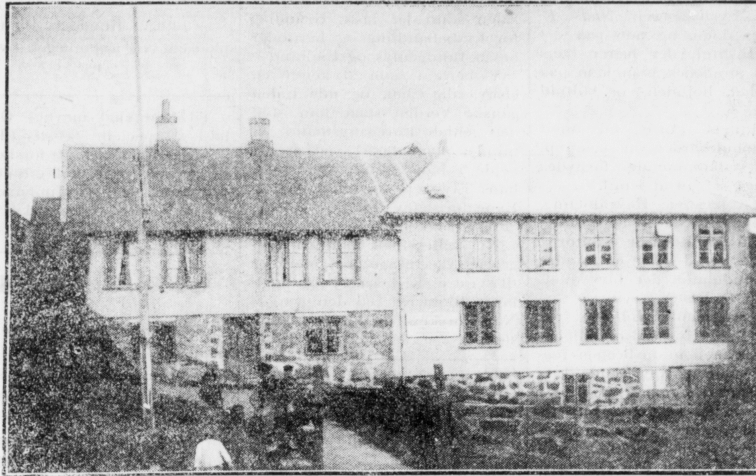
3. árg.

Tandlæge BREND
træffes 11—5. Telf. 114.

LØGTINGSSSETAN er endað, tinghólin læst og tingmenn heimfarnir. Her hava tú ymisk stórmál, ið beinleiðis bera við útviklingin her á landi, verið til umrøðu, mál, ið ætlað hava verið til at gjørt tað meiri heimligt, meiri livligt hjá landsins íbyggjarum. Í fyrsta umfarið er vert at nevna, at Løgtingið í ár ikki hevur stillað seg so ófætandi yvirfyri tí stóra framtaksstarvi, Suðuroyingar eru í lag við, nevniliga ísverk. Eftir forimuni (peningaviðurskiptini eru jú ikki góð) hevur Løgtingið í ár stýðað hesa fyriføku. Eitt annað stórmál, ið Løgtingið hevði til viðgerðar, sum eisini er eitt tíðarkrav fyri útviklingin í høvuðstaðnum, var salgið av Álakersgarði til Havnar kommunu. Her samtykti Løgtingið at lata Havnar bý fáa garðin til keyps »paa gunstligst mulige Vilkaar«. Partarnir á Løgtingi vóru ikki heilt samdir um hetta mál, og tá ið til avgerðar kom, visti tað seg, at sambands- og javnaðarmenn samtykti at lata Havnina fáa garðin »paa gunstligst mulige Vilkaar«, meðan sjálvstýrismenn ætlaðu at útseta hetta, fyri Havnar bý og útvikling, týðandi mál. Undir málinum um solu av Álakersgarði var spurningur — av J. Patursson — reistur um, hvar hesin peningur skuldi fara, og hvat hann skuldi nýtast til. Patursson helt tað vera natúrligt, at hann kom til ein grunn, ið nýtast skuldi til útgravingar í Kirkjubø — og yvirhøvur var áskoðanin millum sambandsmenn tann, at peningurin fór í statskassan, meðan javnaðarmenn hildu, at hesin peningur skuldi nýtast til at birta ein peningargrunn til frama fyri uppdyrkingararbeiði her á landi. Fra javnaðarmonnum fyrilá eitt uppskot til lóg um at byrta henda jarðargrunn («Færoernes Jordfond», sí seinasta nr. av hesum blaði). Umframt at samtykt var at selja Álakersgarð til Havnar kommunu, var eisini hetta lóguppskot frá javnaðarmonnum samtykt við 12 atkvøðum, 2 sambandsmenn, 8 sjálvstýrismenn og báðir javnaðarmenn greiddu atkvøðu fyri, meðan hinir ikki greiddu atkvøðu.

Eitt annað stórmál var spurningurin um hagajørðina. Her fyrilógu ikki minni enn 3 álit, hvørt frá sínum parti í báðar- og nevndini. Javnaðarmenn høvdu eisini her framsett lóguppskot

Nordisk Good-Templar Orden.

Ovenfor gengives et Fotografi af »Nordisk Good-Templar Orden«s Logebygning i Thors-havn. Ordenen blev oprettet d. 1. Maj 1902 af Snedkerm. Krappert, og har siden været et meget betydeligt Led i det Arbejde, der paa Færoerne udføres til Ædruelighedens Fremme.

Efter Afstemningen i 1907 om Ædruelighedsloven lod det en Tid til, at Afholdsarbejdet i Aktivitet indstilledes, da Forudsætningerne ved Lovens Ikrafttræden 1908 var, at Færoerne vilde komme ind i en roligere Temperatur med Hensyn til Spiritusbrug.

Men Kendsgæmningerne skulde dog vise, at der ikke var nogen Grund til at henfalde i Passivitet. Og hvad angaar »Nordisk Good-Templar«, saa var denne Afholdsorganisation indstillet i nogen Tid.

Men det skulde snart vise sig, at »Nordisk Good-Templar« ikke var indgaaet til den evige Hvile. I Efteraaret 1926 kom Alfr. Hansen, Sekretær i Danmarks Storloge, til Færoerne og holdt en Række godt besøgte Afholdsmøder. I Oktober Maaned tog man i Thorshavn igen fat paa Logearbejdet, og siden har Organisationen atter vokset sig stor og stærk.

I Fjor i September gæstede en kvindelig Agitator — Anna Petersen, København, fra Danmarks Storloge — Færoerne og holdt Møder flere Steder paa Øerne. Under hendes Besøg grundlagdes Oprettelsen af N. I. O. G. T.s Loge paa Ejde. Paa Tveraa er der ogsaa en Loge af N. I. O. G. T.

Anna Petersen fra København kom til Færoerne med sidste »Tjaldur«, og er straks begyndt at arbejde. Der er allerede holdt flere Møder paa Sudero, og Meningen er, at Anna Petersen skal gæste flere af de større Bygder. De, der engang har hørt hende tale, vil altid barrikere sig om den Talerstol, hvorfra hun forkynnder Ædruelighedens Fredsevangelium. Hun har en enestaaende Evne til at samle Folk og slaa paa netop de Strenger, der kræves at rores.

um eina útstykkning av hagajørð o. a. Hinir partarnir vildu hava meiri upplýsingar og ynskta málið útsett til næsta ár. Uppskotið frá javnaðarmonnum fall, tí tað bert fekk 3 atkvøður, meðan annað uppskotið um at útseta var samtykt.

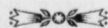
Bæði hesi stórmál hava nógvan týðning fyri uppdyrkingina. Hitt fyrsta er samtykt, og hitt seinra verður at ganga aftur á tingi, til tað er komið annað skil og lag á at fáa kultivera okkara hagajørð.

Enn er eitt, ið vert er at nevna, og tað er, at samtykt var at lata landsnevndina nýta upp til 6000 kr. ár bítisgrunninum til stundning fyri jarðabruk, m. a. til gyrðing, rudding, keyp av handilstøðum, tól og tiggir, ferðastýrk. Hetta fekkst í lag av tí, at javnaðarmenn settu fram broytingaruppskot til eitt uppskot, ið lá frammi um at nýta 6000 kr. til frama fyri jarðabruk.

Tað, at javnaðarmenn høvdu sett upp, hvussuleiðis hesin peningur skuldi nýtast, gjordi, at hetta uppskot kundi reddast — av Johs. O. Joensen. Næru soleiðis hesar 6000 kr. til taks, og menn kunnu sokja stundning av teimum við at venda sær til landsnevndina, har Edw. Mitens er formaður.

Løgtingið hevur í ár endurnýggja eina umsókn frá 1927 til ríkiskassan um »Statsbidrag til Opdyrkning«.

Tað sæst av hesum, ið her er framkommið, at spurningurin um uppdyrking hevur — sum natúrligt er — verið eitt mál, sum meiri og meiri krevur at verða loyst. Óg viðvíkjandi hagajørðini, so vil tann spurningur venda aftur — til eisini hann er komin í rættlag.

Danmark og Genève.

En aristokratisk, misfornøjet Diplomat fra et stort Land ytrede i Genève, at dette Aars Folkeforbundsforsamling var præget af »Konkuranzen inden for Socialistinternationalen«.

Der er en sand Kærne i denne Udtalelse. Den 10. Folkeforbundsforsamling beherskes i Sandhed af den danske og den engelske Arbejderregerings Bestræbelser for en konstruktiv Fredspolitik.

Danmark træder jo nok lidt i Baggrunden paa det økonomiske Omraade; her er det England og Frankrig paa den ene Side og Tyskland paa den anden, som forsøger at bestemme Kursen. Men ogsaa her har Danmark med sit Forslag om en Indføjelse af Reparationsbanken i Folkeforbundet

Ramme taget et vigtigt Spørgsmaal op. Navnet Reparationsbank er vildledende. Hvad der skal laves i Brüssel paa Grundlag af Haagkonferencen og Youngplanen, er den internationale Bank, som i Fremtiden med Hjælp af den vældige Kapitalmagt, den har til Raadighed, og med Understøttelse af Stormagternes Nationalbanker, der bliver repræsenteret i Ledelsen, vil komme til at bestemme Kursen i Europas økonomiske Liv. Danmarks Forslag betyder saaledes en Beskyttelse af Smaastaternes økonomiske Liv mod et Formynderskab af en Bank, som Stormagterne raader over. Der er ingen anden Institution, som kunde overtage Hvervet at overvåge Reparationsbanken end Folkeforbundet.

I Afrustningsspørgsmaalet er det Danmark, som sammen med England styrer frem mod en virkelig Afrustning. Konstruktivitet af Afrustningsbygningen er allerede synlig. Sikkerhedsspørgsmaalet skal løses ved, at alle Stater underkaster sig Haager-Domstolen — det er Danmark, der som eneste Stat har undertegnet Generalakten om voldgiftsretslig Afgørelse. Sikkerheden skal forstærkes ved en Forpligtelse af alle Stater til at understøtte et angrebet Land mod Fredsforstyrrelsen ved finansiel Hjælp. Men denne Understøttelse skal ikke kunne udnyttes — det var Dr. Munch, som paaviste Faren fra Krigsindustriens Kapitalister. Kun de Stater, som deltager i Afrustningskonventionen, og som har nedsat Rustningerne, er modne til at modtage en international Hjælp til Oprettelsen af en Politistyrke mod Angreb af Frikarere eller andre Fredsforstyrrelser. Denne Betingelse af Danmark og England fik i Afrustningskommissionen varm Understøttelse af Tyskland, Sverige, Norge, Holland og andre. Det er et Net af Sikringer og gensidige Forpligtelser, som paa denne Maade hidfører og bevarer Freden. Voldgift, Forbud mod Krig, Vaabenkontrol, finansiel Hjælp mod Fredsforstyrrelser og almindelig Nedrustning — det er Maalet, Arbejderregeringerne i Genève tilstræber.

Der er en almindelig Forbavelse i Genève over det lille Danmarks Aktivitet. Der er vel intet Folkeforbundsmøde, i hvilket Danmarks Røst og danske Forslag samlede en saa stor Opmærksomhed om sig som dette Aars Forsamling. Folkeforbundet arbejder langsomt, og Værket kan rigtignok ikke fuldføres i denne Omgang; men